

DEAMBULACIÓ CENTRE DE LA CIUTAT

Deixi's contar que Auch, capital de la Gascunya i també antiga ciutat gal·loromana, va esdevenir seu del comtat d'Armaniac i de l'arxidiòcesi.
Sol o amb més gent, amb la família o amb amics, esculli la seva ruta o faci tot l'itinerari que dura aproximadament 2 hores!

1. La catedral Sainte-Marie
2. La plaça Salinis
3. La torre d'Armaniac
4. L'escala monumental
5. La porta d'Arton
6. Les *pousterles*
7. La casa Enric IV
8. La plaça Salluste-du-Bartas
9. La prefectura
10. La casa del segle XV
11. El carrer Dessoles
12. L'església Saint-Orens
13. La torre romana
14. La plaça de l'Alliberació
15. La casa de la vila
16. Els passejos d'Étigny
17. L'antic palau de la Intendència
18. L'antic convent dels Cordeliers
19. L'antic alfòndec, el mercat de gra (casa de Gascunya)

— Ruta de descoberta amb cadira de rodes/amb cotxet

Si aquestes poques informacions han despertat la seva curiositat i té ganes d'aprendre'n més, no dubti a demanar el programa de les nostres activitats al voltant del patrimoni i de les visites guiades que proposem. El convidem també a descobrir Explore Auch, una aplicació digital gratuïta per descobrir el patrimoni d'Auch que el submergirà en el cor d'una recerca de la qual vostè n'és l'heroi! Vagi a l'App Store, Google Play o directament a l'oficina de turisme que li proporcionarà tauletes gratuïtes.

Informacions
Oficina de turisme
Grand Auch Cœur de Gascogne
3, place de la République
BP 20174 - 32 003 AUCH Cedex
Tél.: +33 (0)5 62 05 22 89
info@auch-tourisme.com
pah@grand-auch.fr
Tél. : +33 (0)5 62 60 40 17
32 000 AUCH
1, rue Dessoles

Pays d'art et d'histoire du Grand Auch

El Museu de les Amèriques - Auch, una experiència per viure
Situat a l'antic convent dels dominicans (segles XV-XVII), el museu és sobretot conegut per les seves excepcional col·leccions d'art precolumbi i d'art sacre llatinoamericà, les segones a França després de les del Museu del Quai Branly - Jacques Chirac. Les sales, que es troben en tres nivells i més de 1 200 m² d'exposició permanent, presenten també un fons local notable compost d'obres que daten de l'antiguitat fins a la primera meitat del segle XX.
Obert de febrer a desembre
Tél. : +33 (0)5 62 05 74 79
9, rue Brégail, 32000 Auch
www.ameriques-auch.fr
mussee@grand-auch.fr

El passeig Claude-Desbons
Habitat, amb arbres, il·luminat i amb una longitud total de 4 km, el passeig és un lloc per relaxar-se a la riba del riu Gers. Accessible a tothom, ofereix una vista magnífica sobre el conjunt arquitectònic de la ciutat històrica. El **Jardí Ortholan** (amb un espai de jocs infantils) i el **parc del Couloüme** (amb 250 arbres d'essències diferents i una zona de jocs) completen aquest passeig.
Obert cada dia de juny a setembre
de 10 a 13 h i de 14 a 18 h.

John Ruskin, *Conférences sur l'architecture et la peinture*, 1854.

« TOTA LA BELLESA ES BASA EN LES LEIS DE LES FORMES NATURALS. L'ARQUITECTURA D'UNA CIUTAT HA DE COMOUNE I NO PAS OFERIR UN SIMPLE SERVEI AL COS DE L'HOMME. »

1

3 4

4

6

7

1. La catedral Sainte-Marie

Construïda a partir del 1489 sobre l'emplaçament de l'antiga catedral romana, fou acabada el 1680 i es considera una de les darreres catedrals gòtiques de França. La façana (segles XVI-XVII) il·lustra perfectament els diferents estils arquitectònics (gòtic, renaixement i clàssic).

A l'interior, els **18 vitralls*** d'Arnaut de Moles (segle XVI), les **113 cadires de cor** tallades al roure (segle XVI) i el **gran orgue** de Jean de Joyeuse (segle XVII) formen les obres mestres de l'edifici. Des de 1998, la catedral està catalogada com a Patrimoni Mundial de la UNESCO dels camins de Sant Jaume a França.

2. La plaça Salinis

Porta el nom de l'arquebisbe que la va construir al segle XIX i ocupa el lloc de l'antic districte canònic. Aquí és on vivien els canonges vinculats al servei de la catedral. A la dècada de 1860, el prefecte Féart i Monseigneur de Salinis, desitjosos d'obrir la ciutat a la vall de Gers, desembarassen els accessos a la catedral: els edificis dels canonges es destrueixen i les seves pedres es reutilitzen per alçar el nivell de la plaça i construir una escala monumental. D'aquest lloc de vida tancat sobre si mateix en queda una **torre poligonal** (segles XV-XVI) a la cantonada del carrer Fabre-d'Eglantine, l'antiga **sala capitular*** (segle XIII), el **palau de l'oficialitat*** (segle XIV), i l'**anomenada torre d'Armanyac**. Tret de la torre poligonal, aquests edificis han estat reformats per allotjar el **tresor de la catedral**, que inclou prop de 200 objectes i obres d'art antigues i precieuses.

9

12

13

10. La casa del segle XV (carrer Dessoles, 1)

Indegudament anomenada “casa Fedel” pel nom del propietari que comerciava allà a principis de segle XX i que va cedir a la ciutat d'Auch. Aquesta **casa d'artesà-comerciant** és un testimoni de l'arquitectura urbana medieval. Originalment, la planta baixa albergava una botiga, mentre que els pisos servien d'habitatge. Les parets dels tres pisos estan fetes amb un entramat de fusta, la imple-mentació varia segons els nivells, i tenen un farci-ment de maons. Utilitzat des de l'edat mitjana fins al segle XIX, l'entramat de fusta oferia l'avantatge de ser econòmic, saludable, sòlid, durable i lleu-ger. La casa té un voladís de pedra calcària, força característic de l'arquitectura que utilitza la tècnica de l'entramat de fusta. Això assegurava un estalvi d'espai en els nivells superiors (la superfície de la planta baixa és més petita que la del pis) deixant igualment un passatge bastant ampli de la planta baixa al carrer. A més, aquest tipus d'estructura beneficiava financerament el propietari que estava subjecte a impostos d'acord amb la superfície del terreny.

L'edifici al costat d'aquesta casa és un testimoni de l'arquitectura de la Renaixença. Va ser totalment construït en pedra al segle XVI.

11. El carrer Dessoles

Antic carrer principal a l'època medieval anomenat en un altre temps “camí dret”, voreja diversos **palauets** del segle XVIII i porta avui el nom del general de l'exèrcit de la República i de l'Empir, Jean-Joseph-Paul-Agustin Dessoles (1767-1828) que va néixer a una casa del carrer de Bazeilles.

Al centre de la plaça, el **monument als caiguts** és obra de l'escultor de la regió Antonin Carlès (1851- 1919), moltes de les produccions de les quals estan exposades al Museu dels Jacobins d'Auch. Al sud, el **col·legi Salinis** va ser fundat el 1543 i va ser dirigit pels jesuïtes des del 1590 fins al 1762. El pati principal es va erigir al segle XVIII.

3. La torre d'Armanyac

Contràriament al que es podria pensar, la torre d'Armanyac, de 40 metres d'alçada, mai va per-tànyer als comtes d'Armanyac! Construïda al segle XIV per servir de presó, és el símbol de les atribucions judicials de l'arquebisbe a l'edat mit-jana. Sota l'Antic Règim, per falta de presoners, la torre s'utilitza com a dipòsit dels arxius del capítol (reunió de religiosos) de la catedral, després es transforma de nou en presó sota el període del Terror de Gers (1793) i durant el cop d'estat del 2 de desembre de 1851 de Lluís-Napoleó Bona-parte. Cadascun dels set pisos de la part superior constitueix una cel·la i només la més alta està oberta als 4 punts de l'horitzó.

4. L'escala monumental

Acabada l'any 1863, canvia la fisonomia de la ciutat ja que permet connectar la ciutat alta i la baixa, que es troba a 35 metres de desnivell, amb dos trams paral·lels d'esglaons (374 en to-tal). Està en part construïda amb materials de l'antiga casa dels canonges situada a l'actual plaça Salinis. L'ús d'una pedra geliva* de mala qualitat provoca una degradació prematura. Després de diverses restauracions successives, el 2009 la ciutat llança un ampli projecte de re-habilitació la fase final del qual finalitza el 2017.

12. L'església Saint-Oren (carrer de Sénéchal)

Construïda aproximadament l'any 1825, està dedicada a Saint Orens, un dels primers bisbes d'Auch (als voltants del 395 – als voltants del 446). L'església té 3 naus separades per files de columnes. Els **vitralls** (50 m² dividits en 10 vi-drieres) van ser realitzats el 1969 per Henri Guérin en el marc d'una comanda parroquial. L'**orgue**, construït per Émile Poirier i Nicolas Lieberknecht poc després d'acabar la construcció, adorna l'edifici i presenta similituds amb l'instrument de la basílica de Nostra Senyora de la Daurada de Tolosa, creat pels mateixos constructors.

13. La torre romana (carrer dels Penitents Blaus)

També anomenada torre Cèsar o torre dels Penitents Blaus, és l'edifici més antic de la ciutat encara visible. Va ser construïda a l'edat mitjana (segle VI), però la seva base està construïda amb materials que van pertànyer al primer sistema de muralles del final de l'Imperi Romà (segle IV-V).

14. La plaça de l'Alliberament

Va ser al segle XVIII quan la ciutat es va obrir gràcies a les instal·lacions d'Antoine Mégret d'Étigny, administrador de la generalitat* d'Auch del 1751 al 1767. Les **muralles** es van desmantellar pro-gressivament i es creà una plaça reial fora de les muralles de la ciutat medieval, al vell pastiu*. Els edificis del segle XVIII (del número 2 del carrer de la República fins a la plaça Salluste-du-Bartas) envolten el turó sobre el qual es trobava el **castell** dels comtes de Fezensac primer i d'Armanyac després (abandonat al segle XV).

Des del 1992, al primer replà hi ha una escultura contemporània de ferro colat de l'artista català Jaume Plensa anomenada **l'Observatori del temps**. El text gravat és l'evocació bíblica del Diluvi i recorda les inundacions catastròfiques que van assaltar la ciutat el 1777. La segona part de l'obra, el **Refugi Impossible**, es troba al final del pont de la riba oposada, al costat de l'església Saint-Pierre (segle XVIII), l'ull de bou (claraboia) de la qual serveix com a referent del nivell d'aigua assolit durant la inundació de 1977. Originalment, l'obra havia estat anomenada Auch per l'artista. Posteriorment la població se l'apropia i li dóna els noms actuals.

La vista des del replà inferior ofereix una bella perspectiva sobre la vall de Gers i la façana de l'antic **hospital Pasteur** (segle XVIII). A l'època gal·loromana, la riba inferior estava ocupada per la ciutat dedicada a l'emperador August: Augusta Auscorum.

Al replà següent, **l'estàtua** de bronze realitzada per Firmin Michelet el 1931 és la imatge del més famós dels gascons: Charles de Batz (aproxima-dament 1615-1673), més conegut amb el nom de **d'Artagnan**, capità dels mosqueters del rei, nascut al castell de Castelmoré a Lupiac, un poble no gaire lluny d'Auch.

5. La porta d'Arton

Antiga porta interior de la ciutat (poc fortificada), s'obria al recinte de muralles i probablement data dels segles XIV o XV. Està coronada per l'ha-bitatge del porter construït amb un entramat de fusta i de maons.

15

A proximitat s'hi troben: la braseria Le Daroles, citada per Stendhal en el seu llibre *Voyage dans le midi de la France* (1838) i l'Hôtel de França, antiga casa de correus del segle XVIII.

15. La Casa de la Vila

Construïda entre el 1760 i el 1770 sota l'impuls de d'Étigny, conté un **teatre d'estil italià** (teatre únic d'aquesta època que es conserva al sud-oest del país), encara en activitat avui dia, i una **sala d'il·lustres**, antiga sala de música, que acull retrats de Gascons cèlebres. Visita gratuïta possible a l'horari d'obertura de l'ajuntament.

16. Els passejos d'Étigny

De 250 metres de longitud, ocupen el lloc d'un **antic cementiri**. Al voltant de 1760, d'Etigny va construir els murs de retenció de la part sud i els esglaons de pedra de l'entrada principal. Pierre Vigan realitza **l'estàtua de l'administrador** (inaugurada el 1817). Està flanquejada per dos lleons de pedra que suporten, un els feixos, l'altre unes balances, emblemes del poder i la justícia. El bust de Jean David, antic alcalde d'Auch al segle XIX, és visible en aquest passeig que porta al **palau de justícia** (1863), l'entrada del qual està emmarcada per les estàtues de la Justícia i la Força.

17. L'antic palau de la Intendència (carrer Gambetta)
Va ser construït el 1760 sota el lideratge d'Antoine Mégret d'Étigny. Convertit en consell del departament a la Revolució, després prefectura i tribunal, també palau imperial per un dia durant el pas de Napoleó el 1808, hospital durant la Primera Guerra Mundial, l'antic hotel de la intendència acull avui l'oficina central de La **Poste**.

6. Les pousterles (des del carrer de la Convention)

Típics d'Auch, els carrerons costeruts coneguts amb la paraula *Pousterles** (nom derivat probablement d'una deformació de la paraula poterna*, aquesta del llatí *posterula*) connectaven el riu, el curs del qual s'acostava aleshores a les portes fortificades de la ciutat. A l'edat mitjana, permetien als residents abastir-se d'aigua i oferien l'avantatge de ser defensius. Auch compta amb 5 d'aquests carrerons escarpats i en escala: *pousterle* oriental, *pousterle* de París, el *pousterle* de couloumats, el d'oumettos i el *pousterle* vell, el més gran i l'únic que ja no té esglaons.

7. La casa Enric IV (carrer Espanya, 22)

Segons conta la tradició, el futur rei Enric IV s'hi hauria quedat amb la reina Margot i Caterina de Mèdici el 1578. La porta (oberta) dóna accés a un passadís que condueix a un pati interior que allotja una imponent escala de pedra i fusta de visita obligada.

8. La plaça Salluste-du-Bartas

La biblioteca s'instal·la des del 1846 a l'antic **convent Carmelita*** (segle XVII). Al centre de la plaça, el **bust de Guillaume de Salluste**, senyor de Bartas, escriptor i poeta del segle XVI, està feta per Victor Maziès el 1890.

9. La prefectura (plaça del Prefecte-Claude-Érignac)

Antiga residència dels arquebisbes, l'edifici va ser acabat entre el 1750 i el 1770 al lloc de l'antic **palau arquebisbal** medieval. L'edifici acull des de l'any 1800 els locals de la prefectura de Gers (que es pot visitar durant les Jornades Europees del Patrimoni).

18

18. L'antic convent dels Cordeliers* (carrer Camille-Desmoulin)

Va ser construït fora de les muralles de la ciutat medieval a mitjan segle XIII pels Franciscans. D'aquest conjunt arquitectònic perduren una ala del **claustre**, la **sala capitular**, l'**església** i una **escala** de pedra, colpejada per la creu dels Cordeliers (visible a l'actual sala dels Cordeliers).

19. L'antic mercat de gra (plaça Jean-Dours)

Construït entre el 1837 i el 1843 al lloc dels jardins del convent dels Cordeliers*, l'antiga llotja de gra simbolitza la importància econòmica de la ciutat d'Auch al segle XIX per al comerç de cereals i vins. L'edifici està adornat amb caduceus que recorden el seu objectiu original: el comerç. Té una **estructura interior** de roure realitzada pel mestre fuster Tournier i actualment és un lloc d'esdeveniments culturals i comercials.

* Vitrall: vidriera de colors que formen un dibuix
Sala capitular: lloc on es reuneix el capítol, comunitat d'eclesiàstics
Palau de l'oficialitat: tribunal eclesiàstic (adjacent als calabos-sos de la Torre d'Armanyac)
Geliva: material que es glaça i s'esquerda fàcilment
Poterna: porta menor d'una fortalesa
Pousterle: carreró costerut
Carmelita: religiosa de l'ordre del Carmel. Als homes també se'ls diu carmelites
Generalitat: circumscripció administrativa sota la respon-sabilitat de l'intendent, representant del rei a les províncies a l'Antic Règim
Pastiu: terreny de pastura
Cordeliers: religiosos de l'ordre dels germans menors (franciscans)
Dominicans (o Jacobins): religiosos de l'ordre dels frares pre-dicadors